

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

RAPORT: CHINY WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI

Czerwiec 2017

Opracowanie: Ośrodek Spraw Azjatyckich UŁ

I. WNIOSKI

- a. Polityka regionalna stopniowo staje się głównym narzędziem dyplomacji w stosunkach Chiny-Ukraina;
- b. Chiny starają ocieplić swój wizerunek oferując pomoc w dziedzinach społecznych i obronnych na Białorusi;
- c. Zaobserwowano napięcie na linii Chiny-Rosja spowodowane rosnącymi wpływami ChRL w Azji Środkowej.

II. CHINY-UKRAINA

1 czerwca: Ambasador Ukrainy z wizytą w fabryce motoryzacyjnej FOTON.

Oleg Dyomin podczas wizyty w pekińskim oddziale firmy FOTON, która swoimi pojazdami komunikacji miejskiej obsługuje ponad 22-milionową aglomerację stolicy Chin miał zachęcać do pogłębienia inwestycji w kraju. Firma na ukraińskim rynku obecna jest od blisko dekady i obecnie wspólnie ze stroną ukraińską prowadzi rozmowy nt. powstania zakładów produkcyjnych na Ukrainie.

6 czerwca: Delegacja rządu prowincji Syczuan z wizytą w ukraińskiej ambasadzie.

Ambasador Ukrainy Oleg Dyomin podczas spotkania z przedstawicielami syczuańskiej administracji dyskutował przede wszystkim o kulturalnym, turystycznym oraz gospodarczym wymiarze syczuańsko-ukraińskiej współpracy regionalnej.

7 czerwca: Memorandum o współpracy między misją dyplomatyczną Ukrainy a Beijing C&U Culture Exchange Co., Ltd.

Spotkanie odbyło się w siedzibie ambasady Ukrainy w Chinach. Głównym tematem rozmów był projekt utworzenia chińsko-ukraińskiego centrum kulturalnego w Pekinie. Koncepcja realizowana jest w ramach współpracy obu państw w chińskiej inicjatywie Pasa i Szlaku i odnosi się przede wszystkim do pogłębienia współpracy gospodarczej i humanitarnej. Firma Beijing C&U Culture Exchange planuje sfinansowanie inicjatywy przy merytorycznej pomocy podmiotów ukraińskich.

21 czerwca: 9 ukraińskich przedsiębiorstw mleczarskich z możliwościami eksportowymi do Chin.

Ministerstwa Rolnictwa obu państw potwierdziły, iż 9 nowych podmiotów branży mleczarskiej uzyskało niezbędną certyfikację do rozpoczęcia procedury eksportowej ukraińskiego mleka na rynek chiński. Eksport produktów mlecznych z Ukrainy rozpoczął się w październiku 2015 a obecnie 27 firm jest uprawnionych do eksportu swoich produktów do Chin. Wartość wymiany handlowej w sektorze rolnym między Chinami a Ukrainą w 2016 szacowana była na 1 mld USD.

26 czerwca: Naftogaz wystosował prośbę o przedłużenie terminu ws. pożyczki China Development Bank

25 czerwca upłynął pierwotny termin złożenia planów zagospodarowania 3,5 mld USD pożyczki, której głównym celem miały być inwestycje infrastrukturalne na terenie Ukrainy. Andriy Suprun, dyrektor firmy Uglesintezgaz należącej do grupy kapitałowej Naftogaz potwierdził, iż firma stara się o przedłużenie terminu do 1 sierpnia br. Wspomniał również o projektach przygotowanych przez Uglesintezgaz, natomiast wciąż czekają one na ostateczną akceptację Ministerstwa Energii. Ukraińcy wciąż oczekują odpowiedzi ze strony CDB.

27 czerwca: Ukraińska Izba Przemysłowo-Handlowa planuje misję gospodarczą w październiku br.

Powyższą informację podało ukraińskie Biuro Promocji Eksportu. Misja gospodarcza planowana jest w dniach 13-17 października podczas targów spożywczych w Shanghai New International Expo Center (SNIEC). Trwa proces rejestracyjny podmiotów chcących zaprezentować swoje produkty podczas targów. Wydaje się, że strona ukraińska chce wykorzystać dobrą koniunkturę w sprawie handlu żywnością z Chinami, aktywnie angażując się w projekty związane z branżą spożywczą.

III. CHINY-BIAŁORUŚ

12 czerwca: Xinrongji Holding Group z inwestycją w parku przemysłowym „Great Stone”

Minister Rolnictwa i Żywności Leonid Zajac potwierdził zainteresowanie chińskiego przedsiębiorstwa inwestycją na Białorusi. Dyrektor chińskiej firmy, Nian Yunan podkreślił, że jest pozytywnie zaskoczony klimatem inwestycyjnym oraz potencjalną współpracą z lokalnymi przedsiębiorstwami. Firma zajmuje się produkcją opakowań

z polilaktydu – tworzywa, które ma zastąpić obecnie stosowane opakowania produkowane z tworzyw sztucznych. Polilaktyd jest w 100% biodegradowalny, ponieważ tworzony jest m.in. z mączki kukurydzianej. W tym celu firma wystosowała zapotrzebowanie na około 250 tys. ton kukurydzy bądź 300 tys. ton ziemniaków, które będą niezbędne w procesie produkcyjnym. To dobra wiadomość dla sektora rolniczego w regionie. Wartość pierwszej fazy inwestycji Xinrongji szacowana jest na ok. 500 mln USD.

14 czerwca: Rosyjsko-białoruski rozbrat z korzyścią dla Chin

Białoruś jest niemal całkowicie uzależniona od eksportu swoich produktów spożywczych do Rosji. W zeszłym roku, białoruski eksport do Rosji w tej branży oszacowano na 3,7 mld USD, co stanowiło 95% ogółu eksportu produktów spożywczych z kraju. Sytuacja ta może się zmienić, ponieważ eksport białoruskiego mleka do Rosji zostało znacząco ograniczony ze względów fitosanitarnych. Strona białoruska oskarża rosyjskich inspektorów o bezpodstawne zarzuty. Obecnie, około 34 producentów przetworów mlecznych jest uprawnionych do importu swoich produktów na rynek chiński. Aleksander Subbotin stwierdził, iż białoruski eksport mleka do Chin w pierwszym kwartale wyniósł 1,3 mln USD, co już jest wynikiem lepszym niż wartość eksportu tego produktu w całym 2015 roku. Subbotin poproszony o skomentowanie sprawy stwierdził, iż białoruscy producenci „zamierzają sprzedawać produkty mleczne konsumentom, którzy ich potrzebują”.

15 czerwca: Porozumienie między Beltelecom a China Telecom Group

Zastępca ministra łączności i informatyzacji Dmitrij Shedko oraz wiceminister przemysłu i technologii informacji ChRL, Liu Lihua podpisali porozumienie w zakresie komunikacji i informatyzacji, współpracy między białoruskimi i chińskimi operatorami telekomunikacyjnymi oraz preferencyjnej taryfy roamingowej między krajami. Inicjatywa ma pomóc w podjęciu wspólnych inicjatyw joint-venture oraz przyciągnięciu większej ilości chińskich inwestycji na Białorusi, w szczególności w parku przemysłowym „Great Stone”.

27 czerwca: Kurtuazyjny wymiar chińsko-białoruskiej współpracy militarnej

Chiny przekazały białoruskiemu Ministerstwu Obrony Narodowej 36 opancerzonych pojazdów CS/VN3 4x4 realizując tym samym umowę o pomocy technicznej między oboma krajami. Pierwsza transza pojazdów trafiła na Białoruś 21 czerwca, kolejne pojazdy zostały dostarczone tydzień później.

30 czerwca: Chińska pomoc gospodarcza na Białorusi

Na mocy porozumienia z dnia 29 września 2016 r., Chińczycy zobligowali się do budowy mieszkań socjalnych dla obywateli białoruskich. 30 czerwca został zapowiedziany trzeci etap projektu, który zakłada powstanie kolejnych 15 bloków mieszkalnych na terenie Białorusi. Alexander Gorval, dyrektor działu ds. polityki mieszkaniowej podległego bezpośrednio pod ministerstwo architektury i budownictwa oznajmił, iż pierwsze dwa etapy pozwolą na oddanie 38 budynków mieszkalnych. Warty wspomnienia jest fakt, iż fundusze zainwestowane przez stronę chińską są bezzwrotne.

IV. CHINY-ROSJA

5 czerwca: Wspólny projekt w lotnictwie cywilnym

W zeszłym miesiącu rosyjski UAC (United Aircraft Corporation) oraz chiński COMAC (Commercial Aircraft Corporation of China) podjęły się wspólnego projektu o nazwie CRAIC (China-Russia Commercial Aircraft International Corporation). Połączenie potencjałów obu przedsiębiorstw ma pozwolić na walkę z duopolem Airbus-Boeing na rynku lotnictwa cywilnego. Planowane wejście na rynek z własnymi samolotami ma nastąpić najwcześniej w 2025-2027 roku. Wspólna inwestycja szacowana jest na ponad 13 mld USD.

9 czerwca: Spotkanie Xi-Putin podczas szczytu SOW w Astanie

Spotkanie przywódców krajów członkowskich Szanghajskiej Organizacji Współpracy skutkowało decyzją o przyjęciu Indii i Pakistanu w szeregi tejże. Obecnie, członkowie SOW odpowiadają za 20% światowego PKB przy oraz skupiają 40% globalnej populacji.

14 czerwca: Rosyjski Konsulat Generalny w Harbinie?

Konsul Generalny FR w Shenyangu, Sergey Paltov przekazał informację, jakoby w 2018 roku miało nastąpić otwarcie nowego konsulatu generalnego w Harbinie. Konsulat miałby zajmować ten sam budynek co poprzedni konsulat, który został zamknięty w 1962 roku. Od 2013 strona chińska jest w trakcie remontu nieruchomości do jej ponownej adaptacji. Przed oddaniem budynku, rosyjscy przedstawiciele MSZ muszą go pozytywnie zaopiniować. Problem leży jednak gdzie indziej. Jak twierdzi Paltov, w rosyjskim MSZ nie ma wystarczającej liczby sinologów, która mogłaby pełnić misję dyplomatyczną w Harbinie.

18 czerwca: Spotkanie Yi-Ławrow w Pekinie

Spotkanie odbyło się podczas spotkania ministrów spraw zagranicznych państw członkowskich BRICS. Wang Yi podkreślił, że wspólnie ze stroną rosyjską będą zabiegać o pogłębienie koordynacji i współpracy między państwami organizacji. Kolejnym celem powinno być również wypracowanie wspólnego stanowiska wszystkich członków na forum międzynarodowym. Ławrow wspomniał natomiast, że obecny szczyt BRICS odbywa się w czasie wielu trudnych międzynarodowych wyzwań i zachodzi potrzeba wypracowania rozwiązań w ramach organizacji, które będą zgodne z panującym prawem międzynarodowym i pozwolą zachować pokojowy wzrost jej członkom.

20 czerwca: Wspólne manewry marynarki wojennej

18 czerwca chińska flota okrętów wypłynęła z portu na wyspie Hainan w celu uczestnictwa w ćwiczeniach wojskowych z oddziałami rosyjskiej marynarki z Sankt Petersburga i Kaliningradu. Są to pierwsze wspólne ćwiczenia zaplanowane na 2017 rok w ramach wzmocnienia chińsko-rosyjskiego partnerstwa strategicznego w dziedzinie obronności.

22 czerwca: Chińczycy mogą sfinansować Nord Stream 2

Jak donosi rosyjski dziennik biznesowy Vedomosti, administracja rosyjska skontaktowała się już w tej sprawie z chińskimi bankami. Chińczycy prawdopodobnie zostaną dopuszczeni do sfinansowania inwestycji w przypadku, gdy sankcje nałożone przez rząd USA (obecnie sprawa rozpatrywana jest w Izbie Reprezentantów) zablokują możliwość inwestycji powyżej 1 mln USD w rosyjski sektor energetyczny. Całość przedsięwzięcia ma kosztować około 9,5 mld euro.

KOMENTARZ

1. Przykład Ukrainy jest kolejnym dowodem na znaczenie prowadzenia aktywnej polityki regionalnej z chińskimi partnerami. Aktywność ambasadora Ukrainy w Chinach może świadczyć o podjętej centralnej decyzji dotyczącej wzmocnienia starań przyciągnięcia chińskich inwestycji na Ukrainie. Podczas wizyty w siedzibie chińskiego potentata motoryzacyjnego, firmy FOTON, Oleg Dyomin wspominał o postępującym procesie decentralizacji władzy na Ukrainie, który pośrednio poprawił kondycję finansową rządów lokalnych, które będą skłonne do przeznaczenia większej ilości środków na inwestycje miejskie, w tym miejskich zasobów transportowych. Przyjazne dla środowiska nowoczesne autobusy oraz trolejbusy oferowane przez chińskiego partnera w przystępnej cenie są w orbicie zainteresowań wielu ośrodków miejskich na Ukrainie. Na potencjalnej inwestycji

FOTON'a mają skorzystać również ukraińscy podwykonawcy świadcząc przede wszystkim usługi montażu ww. pojazdów.

Pozytywną wiadomością dla ukraińskich przedsiębiorców sektora rolnego jest również fakt uzyskania certyfikacji przez dziewięć kolejnych firm branży mleczarskiej. W ubiegłym miesiącu informowaliśmy również o dostępie do chińskiego rynku przez producentów wołowiny na Ukrainie. Należy mieć świadomość, iż proces uzyskiwania certyfikacji obejmujący wizyty chińskich weterynarzy oraz przedłożenie odpowiedniej dokumentacji jest również obwarowany odpowiednimi decyzjami politycznymi. Uzyskanie kolejnych certyfikacji przez ukraińskich rolników jest zatem wyrazem pozytywnych relacji gospodarczych i politycznych rządów w Kijowie i Pekinie.

Sprawa potencjalnej pożyczki udzielonej przez China Development Bank kładzie cień na powyższe sukcesy ukraińskiej dyplomacji. Różne oskarżenia padające ze strony Ministerstwa Energii i Naftogazu oraz przerzucanie odpowiedzialności za opóźnienia z jednej strony na drugą stawiają znak zapytania nad całością projektu. Sprawę może uratować pozytywna decyzja CDB ws. przedłużenia terminu składania projektów infrastrukturalnych oraz porozumienie na linii ministerstwo-Naftogaz.

2. Klimat inwestycyjny jak i wiarygodność białoruskich kontrahentów wydają się być wysoko cenione wśród chińskich inwestorów. Problemy związane z brakiem inwestycji w chińsko-białoruskim parku przemysłowym „Great Stone” wydają się być przykrymi wspomnieniami z przeszłości. Pomimo przemysłowego charakteru parku, firmy związane z szeroko pojętą branżą spożywczą są zainteresowane inwestycjami w okolicach Mińska. Z racji regulacji prawnych firmy spożywcze nie są dopuszczone do lokowania kapitału w ramach obecnego charakteru funkcjonowania parku, natomiast determinacja białoruskich władz pozwala domniemywać, iż stworzenie subparku o charakterze spożywczym w obwodzie witebskim (m. Orsza) to tylko kwestia czasu. Inwestycjami na Białorusi zainteresowany jest również pekiński DRex Food Group a przedmiotem inwestycji ma być kompleks zajmujący się przetwórstwem mlecznym.

Ocieplenie wizerunku Chin jest ważnym elementem chińskiej polityki zagranicznej na Białorusi. Borykająca się z wysokim bezrobociem Białoruś musi również zmagać się z falą migracji zarobkowej, która nadciągnęła z Chin. Zaangażowanie się w projekty prospołeczne zdecydowanie wpłynie na poprawę nastrojów społecznych względem coraz bardziej licznej obecności obywateli ChRL na terenie Białorusi. Nie

bez znaczenia jest również gest chińskiego MON w postaci przekazania pojazdów opancerzonych białoruskiej armii. Budowanie kapitału społecznego przez Chińczyków na Białorusi w obliczu realizacji inicjatywy Pasa i Szlaku jest swoistą inwestycją w przyszłość. Musimy mieć zatem świadomość, iż dług ten w którymś momencie musi zostać spłacony.

3. Wspólne rosyjsko-chińskie ćwiczenia wojskowe podkreślają poprawność stosunków bilateralnych między oboma krajami. Wspólne działania wojskowe są na stałe wpisane w kalendarz obu ministerstw od momentu powstania napięcia na linii Moskwa-Waszyngton w 2012 roku. Intensyfikacja wspólnych projektów wojskowych nastąpiła po ogłoszeniu inicjatywy Pasa i Szlaku i oba kraje wspierają swoje wysiłki na forach międzynarodowych organizacji takich jak: Szanghajska Organizacja Współpracy (SOW) oraz Eurazjatycka Wspólnota Gospodarcza (EWG) jak również przy okazji otwartych konfliktów międzynarodowych (Syria, Korea Płn.). Rosyjscy decydenci oczekują również wsparcia ich działań ze strony chińskiej na Ukrainie, natomiast w obliczu żywotnego chińskiego interesu na Ukrainie w ramach inicjatywy OBOR, administracja ChRL używając zręcznego języka dyplomatycznego nie potępia ani zdecydowanie nie popiera żadnej ze stron konfliktu, wzywając jedynie do przestrzegania prawa międzynarodowego.

Podczas szczytu Szanghajskej Organizacji Współpracy po raz kolejny uwidocznili się konflikt interesów pomiędzy Rosją a Chinami. Pomimo dołączenia do organizacji wieloletniego sojusznika Chin – Pakistanu, Pekin może tracić wpływ w ramach samej organizacji oraz wśród państw EWG. Powodem takiego stanu rzeczy jest akcesja Indii w struktury organizacji, które zdaniem Rosji mogą ograniczyć chińskie wpływy w Azji Środkowej. Ponadto, mając na uwadze nierozstrzygnięte spory terytorialne między Indiami a Pakistanem, przy ewentualnej eskalacji konfliktu może to doprowadzić do powstania dwóch bloków w ramach tej samej organizacji.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

RAPORT: CHINY WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI – Czerwiec 2017 jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Ośrodka Spraw Azjatyckich i Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Łodzi. Utwór powstał w ramach konkursu *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o konkursie *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*.

Zadanie publiczne współfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Łodzi

ul. Lindleya 5a, pokój nr 7, 90-131 Łódź, tel.: 42 635 42 34, www.rodm-lodz.pl

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

 **OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH**

**RAPORTY
OPINIE
DORADZTWO**

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Łodzi

ul. Lindleya 5a, pokój nr 7, 90-131 Łódź, tel.: 42 635 42 34, www.rodm-lodz.pl